BÖLÜM III

DİJİTAL KAMUSAL ALANDA MİLLİYETÇİ SÖYLEMLERİN İNŞASI: ZAFER PARTİSİ VE ÜMİT ÖZDAĞ ÜZERİNE BİR İNCELEME[1]

The Construction of Nationalist Discourses in the Digital Public Sphere: An Examination of the Zafer Party and Ümit Özdağ

Gülten ADALI[1] & Sefa İŞLEK [2]

[1](Doç. Dr.) Akdeniz Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Reklamcılık Bölümü, e-mail: gultenadali@akdeniz.edu.tr Orcid: 0000-0002-7068-4482.

[2](Öğrenci) Akdeniz Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Reklamcılık Bölümü, e-mail: isleksefa01@gmail.com

1. Giriş

Sosyal medya, modern toplumlarda iletişim ve etkileşim biçimlerini kökten değiştiren bir dijital devrimi temsil etmektedir. Geleneksel kitle iletişim araçlarının yerini alan bu yeni mecralar, sadece bireylerin günlük hayatlarının bir parçası olmakla kalmamış, aynı zamanda siyasi, ekonomik ve toplumsal düzlemdeki söylemlerin de yeniden biçimlenmesine zemin hazırlamıştır (Boyd, 2010; Castells, 2012). Bu dijital dönüşüm, bilgiye erişimin hızlanmasını ve fikirlerin daha geniş kitlelere yayılmasını mümkün kılarken, aynı zamanda bireylerin kamusal alandaki katılımını da arttırmıştır (Shirky, 2011). Bu bağlamda sosyal medya, sadece bireyler arası etkileşim alanı değil,

Bu çalışma Akdeniz Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Reklamcılık Bölümü bünyesinde, Doç. Dr. Gülten ADALI danışmanlığında tamamlanan ve bitirme tezi olarak sunulan "*Sosyal medyada milliyetçi söylemlerin inşası: Zafer Partisi ve Ümit Özdağ örneği*" başlıklı çalışmadan geliştirilerek üretilmiştir.

aynı zamanda siyasi aktörlerin, ideolojik yapıların ve toplumsal hareketlerin söylem ürettikleri ve bu söylemleri yeniden şekillendirdikleri bir alan haline gelmiştir (Kaya, 2020; Kocaoğlu, 2021). Siyasi liderlerin, partilerin ve ideolojik grupların sosyal medyada aktif olarak yer almaları, kamusal tartışma alanının dijital mecralara kaymasına neden olmuş, bu da siyasi katılım biçimlerinde niteliksel değişimlere yol açmıştır (Loader ve Mercea, 2012). Özellikle milliyetçi ideolojiler açısından sosyal medya, hem ulusal kimliğin görünürlüğüne katkı sağlayan hem de bu kimliği ideolojik bir düzen çerçevesinde yeniden üreten bir söylem alanı sunmaktadır (Bayraktar, 2016; Karayel Yeşilbaş, 2015). Dijital ortamlar, bireylerin ulusal kimliklerini ifade ettikleri, milliyetçi sembolleri ve dilsel unsurları yayın olarak kullandıkları bir platform olarak öne çıkmaktadır (Tutar, 2020; Gökalp, 2022). Bu platformlar aracılığıyla söylemler hem bireysel hem de toplumsal düzeyde şekillenmekte; bireylerin ideolojik konumlanmaları, sosyal medya etkileşimleri aracılığıyla görünürlük kazanmaktadır (Durur, 2011).

Milliyetçilik, modern ulus-devletlerin inşasında tarihsel olarak belirleyici bir ideoloji olmuştur (Anderson, 1991; Smith, 1999). Ancak bu ideoloji, dijitalleşme çağında yeni temsil biçimleriyle karşımıza çıkmakta, sosyal medya bu biçimlerin en dinamik alanını oluşturmaktadır (Mut, 2011; Çoban, 2020). Geleneksel medyada nispeten sınırlı yer bulabilen marjinal milliyetçi söylemler, sosyal medya aracılığıyla daha geniş bir yayılma alanına sahip olmuş, bu durum da dijital milliyetçilik kavramının ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştır (Tutar, 2020; Kurt, 2020). Dijital milliyetçilik, sadece söylemlerin yayılmasını değil, aynı zamanda bu söylemlerin estetik ve sembolik kodlarla donatılarak duygusal bir mobilizasyon yaratmasını da içermektedir. Sosyal medya kampanyalarında kullanılan bayraklar, tarihsel figürler, askeri imgeler ve milliyetçi sloganlar; kullanıcılar arasında duygusal bağ kurmakta ve bir "biz" bilinci oluşturmaya katkı sağlamaktadır (Yumul, 2013; Gökmen, 2023). Bu bağlamda, sosyal medya, hem bireylerin ulusal kimliğe dair aidiyetlerini pekleştiren hem de toplumsal kutuplaşmayı derinleştirebilecek potansiyeller taşıyan çift taraflı bir alan sunmaktadır.

Milliyetçi söylemlerin sosyal medyada yeniden üretimi, sadece siyasi liderlerin söylemleriyle değil, aynı zamanda bireylerin günlük paylaşımları, hashtag kullanımları, görsel ve videolu içeriklerle de gerçekleşmektedir (Kurt, 2020; Karahan, 2022). Özellikle kriz anlarında- terör saldırıları, asker şehit haberleri, seçim kampanyaları- bu söylemler yoğunlaşmakta, halk arasında mobilize edici bir işlev görmektedir (Erpolat, 2010). Son dönemde özellikle Zafer Partisi ve Ümit Özdağ gibi siyasi figürlerin sosyal medya stratejileri,

milliyetçi söylemlerin dijital ortamdaki yeniden yapılandırılmasının çarpıcı örneklerini sunmaktadır (Karahan, 2022; Pınarbaşı, 2023). Özdağ'ın Twitter ve Instagram gibi platformlarda yoğun şekilde kullandığı milliyetçi söylem, sembolizm, çatışma dili ve mobilizasyon çağrıları, dijital kamusal alanda yeni bir milliyetçi iletişim stratejisinin parçası olarak değerlendirilmektedir.

Bu çalışmada, sosyal medyada milliyetçi söylemlerin üretim ve yeniden üretim biçimleri, Ümit Özdağ ve Zafer Partisi örneği üzerinden incelenmektedir. Çalışma, hem lider odaklı siyasi söylemin sosyal medya aracılığıyla nasıl yeniden inşa edildiğini hem de kullanıcılar tarafından bu söylemlerin nasıl sahiplenildiğini analiz etmeyi amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda, Twitter platformu üzerinde üretici ve yeniden üretici olarak Ümit Özdağ ve destekçilerinin paylaşımlarından oluşan tweet verisi incelenmiş, bu veriler üzerinden milliyetçi söylemin dijital dinamikleri değerlendirilmiştir.

2. Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar

Sosyal medya, modern toplumlarda iletişim, etkileşim ve bilgi paylaşımında devrim niteliğinde bir dönüşüm sağlamıştır. Dijitalleşme süreciyle birlikte, siyasi liderlerin, partilerin ve ideolojik grupların söylemlerini kitlelere ulaştırma yöntemleri köklü bir değişim geçirmiştir. Bu bağlamda, milliyetçi ideolojilerin sosyal medya aracılığıyla nasıl yeniden üretildiği ve kitlelere nasıl aktarıldığı, akademik literatürde önemli bir araştırma alanı olarak öne çıkmaktadır (Durur, 2011; Göçmen, 2019; Adalı & Bakır, 2023; Bakır, vd., 2018; Demirci, 2024; Koca & Saç, 2024; Özdemir, 2023; Pınarbaşı, 2023). Özellikle sosyal medya platformları, bireylerin ve siyasi aktörlerin ideolojik söylemlerini geniş kitlelere ulaştırmalarına imkân tanıyan bir araç olarak öne çıkmaktadır.

Milliyetçilik, tarih boyunca ulusal kimliklerin şekillenmesinde ve toplumsal dayanışmanın güçlendirilmesinde etkili bir ideoloji olmuştur. Ancak, dijitalleşmeyle birlikte, milliyetçi ideolojilerin temsil biçimleri ve stratejileri de dönüşüme uğramıştır. Geleneksel medya araçlarının sınırlarını aşan sosyal medya platformları, kullanıcı dostu yapıları ve etkileşim temelli özellikleri sayesinde milliyetçi söylemlerin üretildiği, yeniden yorumlandığı ve geniş kitlelere ulaştırıldığı dinamik bir alan sunmaktadır (Bayraktar, 2016; Çarkoğlu ve Kalaycıoğlu, 2010).

Sosyal medyanın milliyetçilik üzerindeki etkisi, hem içeriğin yayılma hızı hem de bireysel katılım açısından dikkate değerdir. Gökalp (2022), sosyal medyada mülteci karşıtı söylemlerin nasıl yapılandırıldığını ve bu tür söylemlerin

toplumsal algıyı nasıl şekillendirdiğini ele almıştır. Sosyal medya platformları, bu tür içeriklerin yalnızca pasif bir şekilde tüketildiği değil, aynı zamanda etkileşim yoluyla yeniden üretildiği bir alan sunmaktadır. Yorumlar, beğeniler ve paylaşımlar, milliyetçi söylemlerin güçlenmesine katkı sağlamaktadır. Özdemir ve Öner (2016), sosyal medya kullanıcılarının Suriyeli mülteciler hakkındaki algılarını inceleyerek, sosyal medyanın milliyetçi söylemleri destekleyen bir araç olarak nasıl işlev gördüğünü tartışmıştır.

Sosyal medya, liderlerin milliyetçi söylemlerini doğrudan kitlelere iletebildiği bir mecra hâline gelmiştir. Aşağıda konu bağlamında yapılan çalışmalara kronolojik sıralamayla değinilmektedir:

Çarkoğlu ve Kalaycıoğlu (2010), milliyetçiliği hem yerel hem de küresel düzeyde ele alarak, bu ideolojinin farklı toplumsal ve siyasal yapılardaki tezahürlerini incelemiştir. Türkiye özelinde, milliyetçiliğin tarihsel kökenleri, toplumsal yapıyı şekillendirme potansiyeli ve siyasal aktörlerce nasıl araçsallaştırıldığına odaklanmaktadır. Söz konusu çalışma, dijital medya ortamında milliyetçiliğin nasıl dönüşüme uğradığını açıklamak için gerekli kuramsal arka planı sunmakta; dijital milliyetçiliğin sınır ötesi bir fenomen olarak nasıl yapılandığını anlamak açısından temel bir kaynak işlevi görmektedir.

Erpolat (2010), milliyetçiliğin bir kimlik formu olarak medya aracılığıyla nasıl inşa edildiğini ortaya koymuştur. DSP ve MHP örnekleri üzerinden yürütülen çalışma, milliyetçi söylemlerin medya ortamında nasıl şekillendiğini ve toplumsal düzeyde nasıl yankı bulduğunu analiz etmektedir. Bu çerçevede, dijitalleşen medya alanlarında milliyetçi kimliklerin ifade biçimlerini anlamak için teorik bir zemin sunmaktadır.

Durur (2011), geleneksel medyanın milliyetçi söylemleri nasıl kurguladığını ve bu süreçte başvurulan retorik stratejileri ele almıştır. Milliyetçi söylemlerin tarihsel ve kültürel bağlamlarda yeniden nasıl inşa edildiğini ve medya aracılığıyla dolaşıma nasıl sokulduğunu inceleyen çalışma, dijitalleşen medya ortamında bu pratiklerin geçirdiği dönüşümü anlamak açısından temel bir başvuru kaynağıdır.

Çelenk (2018), medyada ayrımcı dilin üretimini ve bu dilin toplumsal algılar üzerindeki etkilerini incelemiştir. Özellikle "ötekileştirme" pratiğinin medya içerikleri aracılığıyla nasıl inşa edildiğini analiz eden bu çalışma, milliyetçi söylemlerin ayrımcı dil yoluyla nasıl meşrulaştırıldığını açıklamaktadır. Medyanın bu söylem biçimiyle toplumsal kutuplaşmayı derinleştirme riski taşıdığı ve bu durumun milliyetçi ideolojilerin yeniden üretiminde işlevsel olduğu vurgulanmaktadır. Sosyal medyada ötekileştirici söylemlerin yeniden

üretim dinamiklerini anlamak açısından çalışma önemli bir referans niteliği taşımaktadır.

Göçmen (2019), sosyal medyanın milliyetçi hareketlerin mobilizasyonundaki işlevini değerlendirmiştir. Dijital aktivizm bağlamında milliyetçi söylemlerin nasıl dolaşıma sokulduğu ve geniş kitleleri nasıl etkilediği üzerine odaklanan çalışma, sosyal medya platformlarının milliyetçi ideolojileri destekleyen stratejik iletişim araçları olarak kullanıldığını göstermektedir. Bu analiz, özellikle Zafer Partisi gibi yeni aktörlerin dijital iletişim pratiklerini anlamak açısından değerlidir.

Çoban (2020), medyanın milliyetçi ideolojilerin yayılımındaki rolünü ve "öteki" kavramının inşasını tartışmaktadır. Milliyetçiliğin medya aracılığıyla nasıl normalize edildiğini ve bu sürecin toplumsal algı üzerindeki etkilerini detaylı biçimde analiz eden çalışma, özellikle "biz" ve "öteki" ayrımına dayalı söylemin medya dili içerisindeki merkeziliğini ortaya koymaktadır. Sosyal medya platformlarının bu tür retoriği yaygınlaştırma kapasitesi, Çoban'ın sunduğu kuramsal çerçeveyle açıklanmaktadır.

Gökalp (2022), sosyal medyada mülteci karşıtlığı ve e-linç olguları üzerinden milliyetçi söylemlerin nasıl yeniden inşa edildiğini irdelemiştir. Dijital platformların bu söylemlerin yayılmasında oynadığı rolü ve bu durumun toplumsal algılar üzerindeki etkilerini değerlendiren çalışma, dijital milliyetçiliğin güncel dinamiklerini anlamak için kapsamlı bir teorik çerçeve sunmaktadır.

Karahan (2022), Ümit Özdağ'ın Twitter üzerinden yürüttüğü söylem stratejilerini analiz ederek, lider söylemlerinin toplumsal algıyı nasıl etkilediğini tartışmaktadır. Özdağ'ın sosyal medya platformlarında kullandığı "biz" ve "öteki" retoriği, milliyetçi ideolojilerin dijital bir söylem olarak nasıl yeniden inşa edildiğini anlamak için önemli bir örnek sunmaktadır. Zafer Partisi'nin sosyal medya kampanyaları, özellikle dijital platformların etkileşimli yapısından faydalanarak, milliyetçi ideolojilerin mobilizasyon gücünü artırmıştır.

Pınarbaşı (2023), sosyal medyada Ümit Özdağ'ın Suriyeli sığınmacılara yönelik söylemlerini inceleyerek, dijital nefret söylemi ve ötekileştirici retoriğin milliyetçi ajandanın merkezine yerleştiğini göstermektedir. Bu bağlamda Özdağ'ın Twitter'daki söylemleri, özellikle genç kullanıcılar arasında siyasal mobilizasyon yaratmakta etkili bir araç olarak değerlendirilmektedir.

Uysal ve Göztepe (2023), Türkiye'de son yıllarda kurulan yeni siyasi partilerin (BTP, DEVA, Gelecek, Memleket ve Zafer Partisi) medya temsillerini karşılaştırmalı bir çerçevede incelemişlerdir. Zafer Partisi'nin göçmen karşıtı ve

milliyetçi temalarla medyada diğer partilere kıyasla daha fazla görünürlük elde ettiği, bunun da dijital medya stratejileriyle doğrudan bağlantılı olduğu ortaya konulmuştur.

Kutlu (2023), Zafer Partisi'nin Twitter'da ürettiği söylemleri inceleyerek dijital milliyetçiliğin nasıl inşa edildiğini analiz etmiştir. Çalışmada, tarihsel semboller, tehdit algısı ve kriz söylemlerinin, özellikle göçmen karşıtlığı ekseninde dijital içeriklerde yoğun şekilde yeniden üretildiği tespit edilmiştir.

Acar (2023), Zafer Partisi'ne ait YouTube videoları üzerinden bir analiz sunarak, dijital siyasal iletişimde ulusal güvenlik ve kriz temelli ajitasyonun belirleyici bir söylem stratejisi olarak benimsendiğini ortaya koymuştur. Görsel içeriklerde korku, tehdit ve aidiyet temalarının sıkça işlendiği ve bunun seçmen davranışını yönlendirmeye yönelik bir teknik olarak kullanıldığı belirtilmiştir.

Demirci (2024), Ümit Özdağ'ın siyasi söylemini Theodor Adorno'nun faşizm çözümlemeleri üzerinden değerlendirmiştir. Çalışmada Özdağ'ın özellikle göçmen karşıtı söylemlerinin ajitatif, irrasyonel ve duygulara hitap eden bir karakter taşıdığı vurgulanır. Bu durum, toplumsal kutuplaşmayı derinleştiren ve otoriter eğilimleri besleyen bir siyasal iletişim tarzı olarak ele alınmaktadır.

Literatür göstermektedir ki, dijitalleşme, bireylerin milliyetçi ideolojilere katkıda bulunma biçimlerini de dönüştürmüştür. Geleneksel medya döneminde bireyler, çoğunlukla pasif birer alıcıyken, dijital medya bireylerin aktif birer içerik üretici ve yayıcı olmalarına olanak sağlamaktadır. Bu durum, milliyetçiliğin daha dinamik ve yaygın bir ideoloji hâline gelmesine katkıda bulunmuştur. Sosyal medyada etkileşim, bireyler ve gruplar arasındaki bağları güçlendiren ve milliyetçi söylemleri pekiştiren bir araç olarak işlev görmektedir.

3. Yöntem

Araştırma, özellikle Zafer Partisi ve partinin genel başkanı Ümit Özdağ'ın Twitter paylaşımlarında inşa edilen milliyetçi söylemleri analiz etmeyi ve bu söylemlerin dijital kullanıcı etkileşimleri bağlamında nasıl bir karşılık bulduğunu ortaya koymayı amaçlamaktadır. Bu doğrultuda, çalışma nitel araştırma yaklaşımı kapsamında tasarlanmış olup, temel veri çözümleme yöntemi olarak nitel içerik analizi benimsenmiştir.

Nitel araştırmalar, bireylerin ve grupların belirli sosyal olgulara atfettikleri anlamları, bağlamsal bütünlük içerisinde açıklamaya yönelik bir metodolojik çerçeve sunar (Creswell, 2014). Bu çalışmada da sosyal medya içeriklerinde

yapılandırılan milliyetçi söylemler, yalnızca metin düzeyinde değil; aynı zamanda bu söylemlerin üretildiği sosyo-politik bağlam, toplumsal yönelimi ve kullanıcılar tarafından alımlanma biçimleriyle birlikte değerlendirilmiştir.

Araştırmanın veri setini, Ümit Özdağ'ın (@umitozdag) ve Zafer Partisi'nin (@zaferpartisi) Twitter hesapları üzerinden 2023–2025 yılları arasında paylaşılan ve kamuya açık biçimde erişilebilen gönderiler/tweetler oluşturmaktadır. Bu gönderiler arasından, söylemsel analiz için anlamlı ve temsil gücü yüksek örnekler amaçlı örnekleme yöntemiyle seçilmiştir.

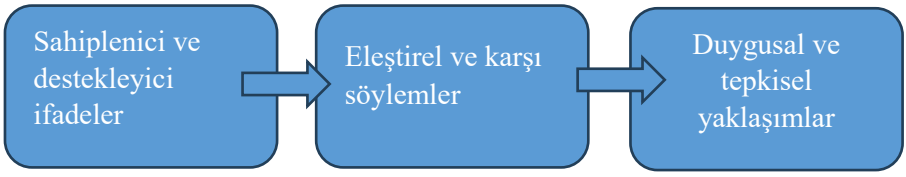
Tweet'lerin seçimi aşağıdaki ölçütlere göre gerçekleştirilmiştir:

- İçeriğin "Zafer Partisi" veya "Ümit Özdağ" anahtar kelime gruplarını barındırması veya doğrudan içermesi,
- İçeriğin yüksek düzeyde kullanıcı etkileşimi (beğeni, yorum, retweet) almış olması (eşik değer: 10.000+ beğeni),

Seçilen tweet'ler tarih, etkileşim verileri, medya içeriği (varsa görseller/videolar) ve metin içeriği bakımından sınıflandırılmış, analiz süreci için bütüncül bir çerçevede organize edilmiştir.

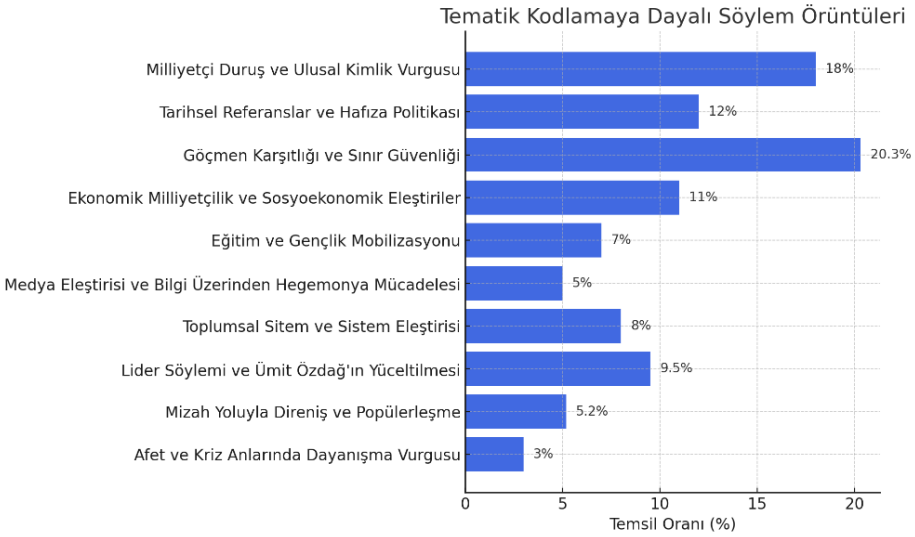
Bu çalışmanın ayırt edici yönlerinden biri, yalnızca içerik üretimiyle sınırlı kalmayıp, söylemin dijital kamusal alanda nasıl karşılandığını da analiz etmesidir. Bu doğrultuda, her tweet'e verilen kullanıcı yorumları, beğeni ve paylaşım oranları, yorumlarda öne çıkan tekrar eden ifadeler incelenmiş; bu veriler, toplumsal algının dijital izleri olarak yorumlanmıştır.

Kullanıcı yorumları üç kategori altında kodlanmıştır:

Bu analiz süreciyle, milliyetçi söylemin yalnızca nasıl kurulduğu değil, aynı zamanda bu söylemin kamuoyunda hangi anlamlandırmalarla karşılandığı, nasıl yeniden üretildiği veya direnç gördüğü de anlaşılmaya çalışılmıştır.

4. Bulgular

Grafik 1. Tematik Kodlamaya Dayalı Söyle Örüntüleri

Milliyetçi Duruş ve Ulusal Kimlik Vurgusu (%18): Tweet'lerin önemli bir bölümü Türk kimliğinin kutsallığı, tarihsel sürekliliği ve birlik vurgusunu içermektedir. "Ne mutlu Türküm diyene", "Andımız onurumuzdur" gibi çıkışlar bu kategoriye dahildir. Bu tema, ulusal kimliğin sabit bir değer olarak sunulması ve ortak bir "biz" bilinci oluşturma amacıyla kullanılmıştır.

Tarihsel Referanslar ve Hafıza Politikası (%12): Çanakkale, Malazgirt, Kurtuluş Savaşı gibi tarihsel olaylar üzerinden bugünün siyasetine meşruluk kazandırılmaya çalışılmış, tarihsel süreklilik vurgusu yapılmıştır. Özellikle "Dedemin çarpıştığı topraklarda ben tweet atıyorum" gibi tweet'ler nostaljik mobilizasyonun örneğidir.

Göçmen Karşıtlığı ve Sınır Güvenliği (%20,3): En belirgin söylemsel alanlardan biri, sınır güvenliği, demografik tehdit ve kamu kaynaklarının yabancılara aktarılması üzerinden yürütülen göçmen karşıtı ifadelerdir. "Hudut namustur", "Misafirlik bitti" gibi sloganlar çoğu zaman duygusal öfke ve milliyetçi söylemle desteklenmektedir.

Ekonomik Milliyetçilik ve Sosyoekonomik Eleştiriler (%11): Yerli üretim, ekonomik çöküş, emeklilerin durumu gibi sosyal sorunlar, milliyetçi çerçevede dile getirilmiş, sistem eleştirisi ile milliyetçilik çoğu zaman birlikte kullanılmıştır. Örnek: "Vergimi verdim, ülkemi sevdim, emekli maaşım yetmiyor."

Eğitim ve Gençlik Mobilizasyonu (%7): Gençlere yönelik hitaplar özellikle "Türk Gençliği Unutma!" tarzı doğrudan çağrılarla gerçekleşmiştir. Milli ruhun eğitim sistemiyle yeniden inşası gerektiğine vurgu yapılmaktadır.

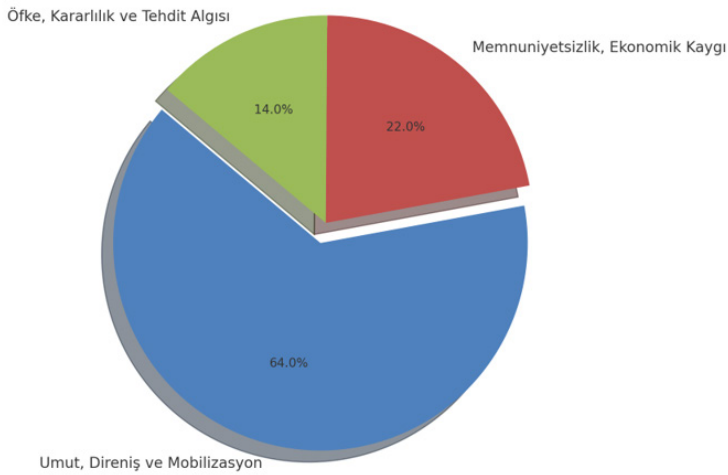
Medya Eleştirisi ve Bilgi Üzerinden Hegemonya Mücadelesi (%5): Geleneksel medyanın milliyetçiliği yansıtamadığı söylemiyle sosyal medya bir alternatif bilgi alanı olarak sunulmuştur. "Gerçekleri sadece buradan öğreniyoruz" şeklindeki tweet'ler dikkat çekicidir.

Toplumsal Sitem ve Sistem Eleştirisi (%8): Kamu hizmetlerinden memnuniyetsizlik, adalet sistemine güvensizlik ve sosyal yardım politikalarına tepkiler bu başlıkta toplanmıştır. Özellikle mizah ve alay içeren çıkışlarla bireyin sisteme yabancılaşması betimlenmektedir.

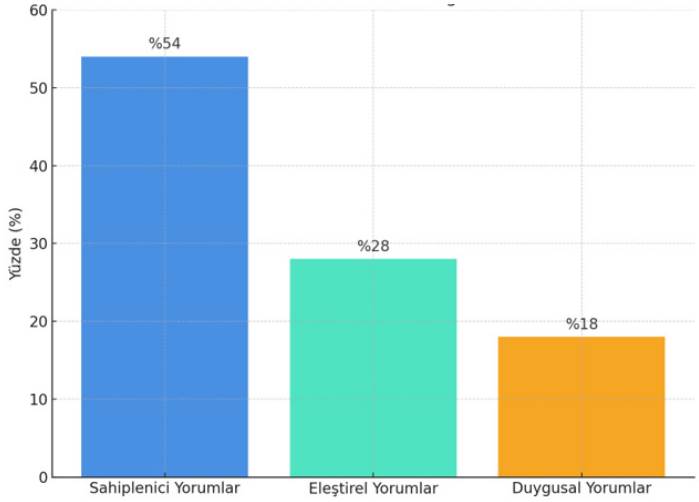
Lider Söylemi ve Ümit Özdağ'ın Yüceltilmesi (%9,5): Özdağ'ın tutukluluğu bağlamında yazılan tweet'lerde adalet talebi ve liderin karizmatik otoritesi birleştirilmiştir. "Sen yoksan biz de yokuz" gibi mesajlar bu başlığa dahildir.

Mizah Yoluyla Direniş ve Popülerleşme (%5,2): Mizahi ve ironi içeren paylaşımlar, dijital direnişin bir parçası olarak okunmuştur. "Yerli ve milli krize hazır mıyız?" gibi tweet'ler bu duruma örnektir.

Afet ve Kriz Anlarında Dayanışma Vurgusu (%3): Deprem, sel gibi afet anlarında sosyal medya söylemi toplumsal dayanışmayı öne çıkarmıştır. "Enkaz altındaki sesleri unutma" gibi tweet'ler bu kategoridedir.

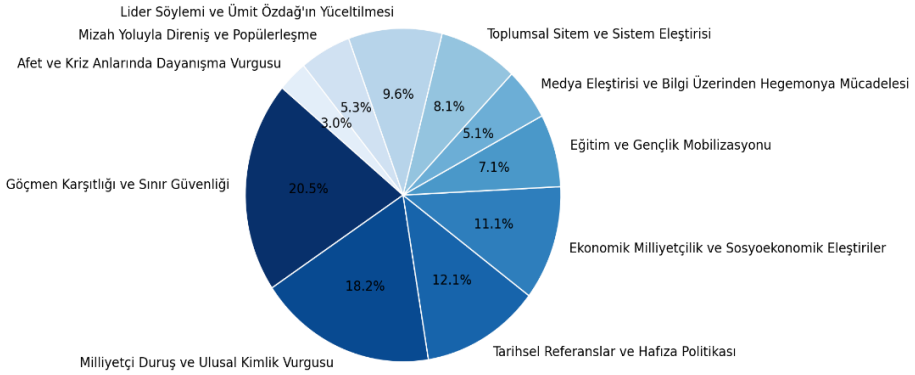

Grafik 2. Tweetlerde öne çıkan duygusal temalar

Grafik 3. Kullanıcı yorumlarının söylemsel tonlarına göre dağılımları

Tweet'lerin duygusal ve söylemsel tonu, tematik analiz ile kategorize edilmiş ve grafiklerle sunulmuştur.Bu veriler, lider söyleminin sosyal medyada nasıl yeniden üretildiğini, destek gruplarının hangi temalara yoğunlaştığını ve söylemin dijital dolaşımını göstermektedir.

Grafik 4. Tweetlerin genel tematik dağılımı

208 tweetin dağılımı Grafik 4 ile verilirken; her bir temanın toplam veri setindeki oransal temsilini açıkça ortaya koymakta ve söylemlerin dijital alanda nasıl yapılandığına dair bütüncül bir bakış sunmaktadır. Grafik, aynı zamanda belirli temaların hangi oranda ön plana çıktığını karşılaştırmalı olarak izleme imkânı sağlamaktadır.

Tablo 1. Ümit Özdağ ve Zafer Partisi konulu öne çıkan tweetlere ilişkin genel bulgular

No	Tweet Metni	Paylaşım Tarihi	Beğeni	Retweet	Tematik Kodlama
1	'Ne mutlu Türküm diyene' sözü, sadece bir cümle değil. Bir duruş, bir diklenme, bir var olma iddiasıdır.	23.07.2023	91813	57812	Milliyetçi duruş
2	1071'den bugüne bu topraklar bizimdir	26.06.2024	74274	11290	Tarihsel referans
3	Adalet istiyoruz, geçim istiyoruz, huzur istiyoruz. Çok mu şey istiyoruz?	19.11.2024	66849	2853	Sitemkâr yurttaş sesi
4	Alparslan'ın Malazgirt'te yaktığı mesale bugün hâlâ yolumuzu aydınlatıyor. Bu topraklar bize ecdadımızın mirasıdır....	30.04.2023	91883	11640	Tarihsel referans
5	Artık herkes sessiz. Çünkü umutları kırılan halk, bağırmaz… İçinden susar.	16.02.2023	80153	33048	Toplumsal yorgunluk
6	Artık yeter! Misafirlik bitti.	16.05.2024	113756	40528	Göçmen karşıtlığı
7	Asgari ücret günden güne eriyor, temel ihtiyaçlar bile lüks oldu.	16.07.2024	80977	13433	Ekonomik sıkıntı
8	Askerimize uzanan eller kırılır...	23.09.2023	68094	12391	Güvenlik ve sınır
9	Atatürk'ün gösterdiği çağdaş uygarlık yolunda ilerlemek, ancak yerli ve milli bir eğitimle mümkündür.	19.05.2024	51560	43204	Eğitim ve kimlik
10	Atatürk'ün izinden sapmadan yürüyoruz	12.03.2023	126254	11944	Tarihsel referans
11	Ay yıldızın gölgesinde birleşeceğiz.	11.08.2024	115586	3783	Ulusal birlik
12	Bakan değisti ama sorunlar aynı kaldı, bu millete reva mı bu?	20.09.2023	125807	46888	Siyasi eleştiri
13	Milli değerlerimizi medyanıza malzeme ettirmeyiz..	18.01.2023	63812	72183	Medya ve algı mücadelesi
14	Basın özgürlüğü adı altında yürütülen milli değer aşındırma çalışmalarına karşı sessiz kalmayacağız.	20.10.2024	49306	49968	Medya ve algı mücadelesi

No	Tweet Metni	Paylaşım Tarihi	Beğeni	Retweet	Tematik Kodlama
15	Ben bu ülkeye inandım. Bazen üzülsem de hâlâ vazgeçemem. Çünkü umudum, bu toprağın çocuklarıdır.	26.12.2023	79188	40252	Yurttaş umudu
16	Ben vergi veriyorum, çocuklarım için umut besliyorum ama karşılığında zam, sessizlik ve unutulmuşluk alıyorum...	06.05.2024	42368	48859	Ekonomik memnuniyetsizlik
17	Bir milletin tarihi onun onurudur	05.08.2024	72059	55779	Tarihsel referans
18	Biz birlikte güclüyüz...	23.05.2023	84639	56673	Ulusal birlik
19	Bizim gücümüz birliğimizden gelir; ayrısmaya değil ortak kimliğimize sahip cıkmaya ihtiyacımız var...	21.07.2023	12125	14917	Ulusal birlik
20	Bu millet birdir beraberdir	11.10.2024	87439	35341	Ulusal birlik
21	Bu millet uyanıyor....	04.01.2023	59449	51766	Göçmen karşıtlığı
22	Bu topraklar bizim, başka kimsenin değil	04.04.2024	106970	33414	Göçmen karşıtlığı
23	Bu ülke genclerle yükselecek	04.02.2024	89070	43191	Gençlik ve mobilizasyon
24	Bu ülke türklerindir	01.07.2024	11105	36148	Göçmen karşıtlığı
25	Cumhuriyet'in 100 yılında Atatürk'ün emanetine daha sıkı sarılacağız Tarihimizi unutanlar yönünü sasırır	27.02.2023	17288	31269	Tarihsel referans
26	Dedem çanakkale'deydi ben de buradayım	30.03.2023	93695	44055	Tarihsel referans
27	Adaletin bittiği yerde tarih başlar; o gün yakındır.	25.06.2023	44960	46292	Tarihsel referans
28	Deprem bölgesinde insanlar hâlâ çadırda, neden kimse konuşmuyor?	24.09.2023	104021	36426	Güncel gelişmeler
29	Deprem oldu, devlet geldi… ama sadece kamera için. Konteynerde kış geçirmekten bahsediyoruz, anlayan yok.	08.09.2024	137530	24848	Afet politikaları
30	Dizi ve programlarla kimliğimizin aşındırılmasına izin vermeyeceğiz. Kültürel yozlaşmaya karşı milli direniş şarttır	25.08.2024	165670	15190	Medya ve algı mücadelesi

No	Tweet Metni	Paylaşım Tarihi	Beğeni	Retweet	Tematik Kodlama
31	Dizilerde aile yok, sokakta huzur yok, ama biz hâlâ bu topraklara umut ekiyoruz.	07.06.2023	13934	45362	Kültürel yozlaşma
32	Dolar yine fırladı, birileri hâlâ pembe tablo çiziyor. Gerçek ekonomi markette belli olur, ekranda değil!	29.12.2023	90236	62030	Ekonomik eleştiri
33	Doları düsürmek icin dua zinciri baslatıldı, sonuc bekleniyor...	13.04.2023	114545	8262	Espri & ironi
34	Doların yükselişi sadece bir ekonomik mesele değildir. Bağımsızlığımızın sembolü Türk Lirası'nı korumak, milliyetçi bir görevdir...	03.01.2024	45760	31475	Ekonomik milliyetçilik
35	Eğitim sistemi, gençlerimize sadece bilgi değil; aynı zamanda karakter kazandırmalıdır. milli ruh, ders kitaplarında başlar.	09.07.2024	59194	3457	Eğitim ve kimlik
36	Emeklinin maaşı bitti, işçinin günü yetmedi. Birileri büyüyor ama halk nefes alamıyor.	16.04.2024	151442	22674	Ekonomik sıkıntı
37	Genclerimizle yeniden dirilis zamanı	02.04.2024	132279	8257	Gençlik ve mobilizasyon
38	Genclik Türk yüzyılını kuracak.	21.02.2023	73513	7113	Gençlik ve mobilizasyon
39	Gençler iş bulamıyor, yaşlılar geçinemiyor. Orta sınıf diye bir şey kalmadı.	16.03.2024	22503	26606	Ekonomik sıkıntı
40	Gençlerimiz vatan bilinciyle büyüyor. türk gençliği, gelecekte bu milletin kaderini yeniden yazacak güçtedir.	03.12.2023	71902	25843	Gençlik ve mobilizasyon
41	Gençlerimizin milli kimlik bilinciyle yetişmesi için müfredat yeniden yapılandırılmalı. tarihimizi, kültürümüzü ve değerlerimizi gelecek nesillere aktarmak zorundayız.	17.03.2023	144699	57892	Eğitim ve kimlik

No	Tweet Metni	Paylaşım Tarihi	Beğeni	Retweet	Tematik Kodlama
42	Gençlerimizle yeniden diriliş zamanı.	28.04.2023	76862	1003	Gençlik ve mobilizasyon
43	Göc kontrol altına alınmalı.	02.07.2023	131280	22708	Güvenlik ve sınır
44	Güvenliğimiz pazarlık konusu yapılamaz Hudutlarımız bizim namusumuzdur ve bu çizgiler kanla çizilmiştir...	29.10.2023	71151	8170	Güvenlik ve sınır
45	Sınırlarımız pazarlık değil, şehitlerin emanetidir. Güvenliğimiz tartışmaya açık değildir.	10.07.2023	93299	22054	Güvenlik ve sınır
46	Güvenlik kırmızı çizgimizdir.	31.01.2023	115711	10571	Güvenlik ve sınır
47	Her gün yeni bir skandal ama hic kimse hesap vermiyor. Demokrasi bu mu?	02.09.2024	59145	62937	Siyasi eleştiri
48	Her hafta yeni bir vergiyle tanısmak artık gelenek oldu	30.07.2023	29529	53517	Espri & ironi
49	Hudutlara sahip cık.	05.10.2023	80741	24067	Ulusal birlik
50	İstanbul'da trafik, Anadolu'da işsizlik, her yerde gelecek kaygısı. Bu mu büyük Türkiye vizyonu?	21.01.2023	110514	48598	Bölgesel eşitsizlik
51	Köydeki öğretmen, kasabadaki çiftçi, şehirdeki anne… hepsi aynı şeyi soruyor: Biz nerdeyiz?	23.10.2023	31325	19132	Toplumsal gözlem
52	Kültürümüz çay gibi... Demlenirse güçlü olur, sulandırılırsa tatsız. Dizilerden önce değerleri koruyalım.	13.04.2024	143309	55070	Kültürel kimlik
53	Küresel tekellere boyun eğmeyeceğiz. Türk iscisi emeğinin karsılığını alacak, Türk girisimcisi destek görecek	19.11.2024	104315	75786	Ekonomik milliyetçilik
54	Medya kuruluslarının coğu, milli olmayan ajandalarla halkı yanıltıyor. Algı operasyonlarına karsı milli durus sergileyen bir medya düzeni kurulmalıdır.	05.12.2024	40385	55026	Medya ve algı mücadelesi

No	Tweet Metni	Paylaşım Tarihi	Beğeni	Retweet	Tematik Kodlama
55	Milli bilinc, sınıf kitaplarında baslar. Atatürk'ü unutturan değil, anlatan bir eğitim sistemi kurulmalı	10.02.2023	115483	68977	Eğitim ve kimlik
56	Milli ekonomi, ancak üretim odaklı ve dışa bağımlılığı reddeden bir vizyonla inşa edilebilir. Yerli sanayi, devlet desteğiyle yeniden ayağa kalkmalıdır	23.03.2023	79868	34973	Ekonomik milliyetçilik
57	Mülakat kaldırılacaktı, hani nerede liyakat?	21.02.2023	33376	65751	Güncel gelişmeler
58	Mülakatı kaldıracağız dediler, torpili yükselttiler. Gençlerin alnının teriyle dalga geçmeyin artık.	21.01.2024	76112	40178	Liyakat eleştirisi
59	Ne mutlu türküm diyene!	26.07.2024	19025	50336	Gençlik ve mobilizasyon
60	Ne mutlu Türküm diyene!...	22.02.2023	66292	59658	Gençlik ve mobilizasyon
61	Pazarda domatesin fiyatına bakıp vazgeciyoruz. Bu mudur ekonomi basarısı?	17.05.2024	48713	27708	Ekonomik sıkıntı
62	Sığınmacı sorunu artık sosyal, ekonomik ve kültürel bir tehdida dönüşmüştür. türk halkının sesi duyulmalıdır	20.11.2024	96987	58989	Göçmen karşıtlığı
63	Sığınmacılar artık evlerine dönmeli	15.06.2023	130498	58113	Göçmen karşıtlığı
64	Sınır güvenliği sadece askerin meselesi değil, milletin namusudur. Bu ülke herkesin değil, Türk milletinindir!	22.09.2024	77059	14731	Güvenlik söylemi
65	Sınır namustur, koruyacağız	25.04.2024	100883	53645	Güvenlik ve sınır
66	Sınır namustur.	17.02.2024	54708	10913	Tarihsel referans
67	Sınırlarımız delik deşik oldu söylemleri yalandır. Türk askeri sınırda nöbette, biz buradayız!	30.12.2023	110991	26172	Güvenlik ve sınır

No	Tweet Metni	Paylaşım Tarihi	Beğeni	Retweet	Tematik Kodlama
68	Sosyal medya üzerinden yürütülen algı operasyonları karşısında sessiz kalmayacağız. Türk milleti kandırılamaz.	19.02.2023	68015	54506	Medya ve algı mücadelesi
69	Söz verdik göndereceğiz	12.06.2023	116413	5498	Güvenlik ve sınır
70	Tarihini bilmeyen nesil, geleceğini başkasının kalemiyle yazmak zorunda kalır. bu tehlikeye izin veremeyiz.	11.10.2023	68972	45361	Eğitim ve kimlik
71	Teknoloji cağındayız ama hâlâ e-Devlet'e giremiyoruz	24.10.2023	157688	62060	Güncel gelişmeler
72	Teknoloji fuarına uzay aracıyla gidiyoruz, ama hâlâ köy yolları çamur. Gerçek kalkınma topraktan başlar.	02.09.2024	110928	33296	Kalkınma eleştirisi
73	Toplum mühendisliği, dizilerle, haberlerle, sosyal medya trolleriyle sürdürülüyor. Biz bu düzeni değistirmek icin buradayız.	02.05.2023	137017	7412	Medya ve algı mücadelesi
74	Türk ekonomisi artık dısa bağımlı yapısını terk etmeli. Üretim reformu milli meseledir ve bu konuda Zafer Partisi olarak gereken tüm adımları atacağız.	22.08.2023	126408	48313	Ekonomik milliyetçilik
75	Türk genci ayakta!	27.10.2024	28054	48297	Güvenlik ve sınır
76	Türk genci; bilimde, sanatta, sporda dünya sahnesinde olmalı. Önce kendi sahnesine davet edilmesi gerek.	05.04.2023	60227	37891	Gençlik politikası
77	Türk gençliği ayağa kalkıyor.	19.04.2023	123289	39599	Gençlik ve mobilizasyon
78	Türk gençliği; aklını, yüreğini ve geçmişini bilen nesillerden oluşmalı. Bu da ancak değer temelli, yerli bir eğitim politikasıyla mümkündür	05.06.2024	144285	22039	Eğitim ve kimlik
79	Türk milleti bin yıllık tarihinda nice zorluklara göğüs germistir Bugün da birlik icinda güclü kalacağız	05.12.2023	51247	25269	Ulusal birlik
80	Türk milleti dimdik ayakta.	06.07.2024	79545	23245	Ulusal birlik

No	Tweet Metni	Paylaşım Tarihi	Beğeni	Retweet	Tematik Kodlama
81	Türk milletinin geleceği kontrolsüz göc akınlarıyla tehlikeye atılamaz; sınırlarımızı korumak vatanı korumaktır	14.08.2024	110876	52269	Göçmen karşıtlığı
82	Türk olmak bir ırk değil, bir iddiadır: Adaletle yaşamak, onurla yürümek, direnmek demektir.	03.09.2024	110143	69377	Ulusal kimlik
83	Türkiye'nin ekonomik bağımsızlığı icin faiz lobilerine değil, anadolu'nun üretici gücüne güvenmeliyiz. tarım ve sanayi yeniden canlandırılmalı.	20.12.2024	34561	64656	Ekonomik milliyetçilik
84	Ulusal medya, halkın sesi olmak yerine küresel ajandaların propagandasına dönüşmemeli. Gerçek habercilik milli bir görevdir	28.03.2024	67603	36341	Medya ve algı mücadelesi
85	Üretim olmadan bağımsızlık olmaz. Alın teri ithal edilemez. Tarımı ihmal eden geleceğini ithal eder.	17.11.2024	96274	50430	Tarım ve üretim
86	Vatan birdir, bölünmez....	31.12.2024	62206	53617	Tarihsel referans
87	Vatandaş işsizken sığınmacılara bakamayız	07.03.2023	139504	41065	Göçmen karşıtlığı
88	Vatanı sevmek sadece bayrak asmak değil, çocuğa eğitim, yaşlıya huzur vermekle başlar.	03.11.2024	102099	51794	Sosyal devlet
89	Vatanın bekası için mücadeleye devam.	17.01.2024	108506	21978	Güvenlik ve sınır
90	Vergimi verdim, oyumu kullandım, karşılığı bu mu olmalıydı?	15.12.2024	24853	36742	Sitemkâr yurttaş sesi
91	Yeni nesil bi sabaha işsiz, diğer sabaha umutsuz uyanıyor… Böyle mi büyütecektik çocuklarımızı?	17.10.2024	136640	38236	Gelecek kaygısı
92	Yeni nesil Türk milletinin bağımsızlık karakterini tasıyan en önemli değeridir Onlara güvenimiz tamdır	12.06.2023	129481	21446	Gençlik ve mobilizasyon
93	Yeni nesil Türk yüzyılını kuracak.	18.10.2024	46760	33653	Gençlik ve mobilizasyon

No	Tweet Metni	Paylaşım Tarihi	Beğeni	Retweet	Tematik Kodlama
94	Yeni nesil, türk milletinin bağımsızlık karakterini taşıyan en önemli değeridir. onlara güvenimiz tamdır....	17.05.2023	74828	48329	Gençlik ve mobilizasyon
95	Yerli üretimi önceleyen, milli kaynaklara dayalı bir kalkınma modeli insa edeceğiz. Tüketen değil, üreten Türkiye hedefindeyiz.	05.10.2024	49155	78598	Ekonomik milliyetçilik
96	Yerli üretimle zenginleşmek hayal değil. Ama önce zihniyeti millileştirmek gerek.	01.12.2023	117876	15380	Üretim ideolojisi
97	Yerli ve milli krize hep birlikte hazır mıyız?	02.05.2023	75333	3102	Espri & ironi
98	Yine aynı vaatler, yine unutulan sözler. Seçimden sonra kimse ortada yok.	05.11.2023	44393	60272	Siyasi eleştiri
99	Yorulduk artık, çalış çalış karşılığı yok. Gençliğimiz elimizden alındı.	16.04.2023	108542	54684	Sitemkâr yurttaş sesi
100	Mahkeme salonunda çekilen Ümit Özdağ fotoğrafı kısa sürede gündem oldu.	29.04.2025	11300	321	Gündem, Tutukluluk
101	Ümit Özdağ, Saraçhane'ye yolladığı mektupla polislere seslendi: "Eski bir polis akademisi hocası olarak sesleniyorum. Bu insanlar sizin halkınız, bu çocuklarınız sizin çocuklarınız. Türk halkının temsilcilerine Türk polisi olarak davranın."	23.03.2025	26100	1600	Güvenlik Politikası
102	Ümit Özdağ'ın 11 yıl önce yaptığı konuşma: "Başbakan '2023'te eyaleti getiririz' dedi. Öcalan'ın hapisten çıkacağı yıl olacak muhtemelen. Öcalan diyor ki 3 aşamadan geçeceğiz; • Sürekli Ateşkes • Yeni Anayasa • Normalleşme"	17.05.2025	24400	2800	PKK ve Terör Politikası
103	13 vatandaşımızı şehit eden Azime Işık SERBEST! PKK ile mücadele eden Ümit Özdağ TUTUKLU! Türkiye Yüzyılı 👏	18.05.2025	9600	1700	Adalet Eleştirisi
104	Ben Ümit Özdağ, açılım ihanetine karşı çıktığım için 112 gündür Silivri'deyim!	12.05.2025	19000	2900	Açılım Eleştirisi / Milliyetçilik

No	Tweet Metni	Paylaşım Tarihi	Beğeni	Retweet	Tematik Kodlama
105	Stalin tarafından 81 yıl önce anavatanlarından koparılan Kırım Türkleri'nin uğradığı büyük zulmü ve soykırımı unutmadık. Bu insanlık dışı sürgün ve soykırımda hayatını kaybeden soydaşlarımızı rahmetle anıyorum.	18.05.2025	6100	1000	Tarihsel Bellek / Türk Dünyası
106	Ümit Özdağ: "Yaşasın İstiklal Harbimiz! Yaşasın Lozan! Yaşasın Türkiye Cumhuriyeti!"	17.05.2025	5900	521	Milli Kimlik ve Bağımsızlık
107	Ümit Özdağ'ın geçmişte yaptığı paylaşım gündem oldu: "Türk olduğumuz ve Türk kalmak istediğimiz için özür dileyemeyeceğiz. Adımız andımızdır. Yoluna can koyarız. Türk olmayı en büyük şan, en büyük şeref sayarız."	15.05.2025	13600	1600	Milliyetçi Söylem
108	Genel Başkanımız Ümit Özdağ'ın neden rehin tutulduğunu daha iyi anlıyor musunuz? "Vatan haini olmayan herkes bir gün Zafer Partisi'nin çizgisine gelecektir."	12.05.2025	14800	1100	Siyasal Mobilizasyon / Parti Söylemi
109	Türk Silahlı Kuvvetleri'nin en önemli unsurlarından olan Uzman Erbaşlara Türk Milleti şükranlarını sunuyor. Zafer Partisi olarak, Kahraman Uzman Erbaşların bütün meselelerini en iyi biz biliyoruz. Çünkü beraber yol yürüdük, dağ gezdik, karargâhta uyuduk.	04.04.2023	15000	12000	TSK ve Güvenlik Politikaları
110	Sayın Yavaş, 6'lı masa liderlerinin siyasi hesapları Türk Milleti'nin isteklerinden ve geleceğinden önemli değildir. Kılıçdaroğlu'na minnet duyabilirsiniz. Ancak Atatürk'e daha büyük minnet duymalısınız. Atatürk ve Türk Milleti'ne borcunuzu ödeme zamanı. Cesur olun.	03.03.2023	78000	11000	Siyasi Eleştiri / Atatürk Vurgusu
111	Temmuz 2022 itibarı ile vatandaşlık verilen Suriyeli sığınmacı sayısı 1.476.368. Diğer milliyetlerden vatandaşlık verilenlerin sayısı 256.827. Toplam 1.733.155 yabancı Temmuz 2022 itibarı ile vatandaşlık almış.	20.08.2022	45000	8647	Göç ve Vatandaşlık Politikası

No	Tweet Metni	Paylaşım Tarihi	Beğeni	Retweet	Tematik Kodlama
112	Kocaeli'nde gözaltına alınan Suriyeli karakolda polisleri taradı. 1 polis vurularak yaralandı. 2 polis hafif yaralı. Saldırgan polis tarafından vuruldu. Hastaneye yatırıldı. Parasını Türk Milleti ödüyor. Hapishane masrafı da bizden.	20.06.2022	67300	8526	Göçmen Suçları / Eleştiri
113	Türk askeri dağda yaralı ele geçirdiği teröristi hastaneye götürürken; şehirdeki teröristler Türklere yanlış ilaç mı yazıyor? Askeri hastaneler tekrar açılacak. #ZaferPartisi	19.05.2025	6100	201	Askeri Sağlık / Hizmet Eleştirisi
114	Bodrum'da 5 yıldızlı otel sahibi olan Diyarbakırlı mı mağdur? Antalya'da oteli olan Bitlisli mi mağdur? Gerçekleri konuşalım.	19.05.2025	10000	293	Etnik Eşitsizlik Eleştirisi
115	Türk Gençliği Unutmayın! YALNIZ DEĞİLSİNİZ! #ZaferPartisi ve #ÜmitÖzdağ Sizinle!	27.03.2025	21	3	Gençlik ve Moral Mesajı
116	birazda gerçekler: Ümit Özdağ ırkçı, faşist? Hayır, Türkiye'nin çıkarlarını düşünen, Atatürkçü bir vatansever.	18.05.2025	5800	412	Savunma / Parodi
117	Ümit Özdağ tutuklanmadan önce eski bir morg sorumlusunun söyledikleri: "Ben kendi ellerimle 120 şehit kefenlemişim. Allah'ını peygamberini seviyorsan diren hocam!"	17.05.2025	16200	1500	Şehitlik ve Duygu Yüklü Mesaj
118	Cengiz, Limak, Kalyon, Makyol neredesiniz? 20 yılda 202 milyar dolar ihale aldınız. Bu halka borcunuzu ödeme zamanı değil mi? İnsanlarımız enkaz altında.	07.02.2023	82500	13800	Deprem Eleştirisi / Sermaye Hesaplaşması
119	Ümit Özdağ'ın Rasim Ozan Kütahyalı hakkında söylediği sözler yeniden gündem oldu: 'Allah hiç bir anne babaya senin gibi bir evlat vermesin.'	17.04.2025	19300	184	Eleştirel İfade / Polemik
120	Ümit Özdağ 60 gündür tutuklu!	22.03.2025	63200	6400	Tutukluluk / Siyasal Mağduriyet

No	Tweet Metni	Paylaşım Tarihi	Beğeni	Retweet	Tematik Kodlama
121	Boş tartışmaların alemi yok... Biz her şeyi kendimizden bekleriz. Ümit Özdağ ve Ekrem İmamoğlu şu anda aralarında tercih yapılması gereken siyasetçiler değildir. Gündem yaratma kabiliyetleri var ama bu gerçek politik zeminden kopmuş iki aktördür.	20.03.2025	35	2	Eleştirel Değerlendirme / Karşılaştırma
122	Ben Ümit Özdağ. Öcalan için rehin alındım! Silivri'deyim. 24 gündür tutukluyum! Beni unutmayın...	14.02.2025	1600	241	Tutukluluk / Duygusal Çağrı
123	Gönül Hanım 90 yaşında. Oğlu Ümit Özdağ'ı ne için, hangi suçtan tutuklandığı bile belli olmayan bir suçtan dolayı Silivri Cezaevi'nde Anneler Günü öncesi ziyaret etmiş. Bu devir zulüm devri olarak hatırlanacak. Adalet hepimize lazım.	11.05.2025	57800	1100	Aile ve Adalet Teması
124	Yarın Ümit Özdağ, hukuksuz şekilde rehin alınalı tam 4 ay olacak. Yenidoğan Çetesi'nde bile tahliye var. Neye, hangi suça adı karıştı Genel Başkanımızın?	20.05.2025	7	1	Tutuklama Eleştirisi / Hukuk
125	Bugün halı saha maçında bir abim 'Ümit Özdağ gibisin' dedi. Estağfirullah, ama mutlu oldum. Türk'ün sesi Prof. Dr. Ümit Özdağ özgür olana kadar hepimiz birer Ümit Özdağ'ız.	19.05.2025	26	12	Sahiplenme / Siyasi Kimlik
126	Anayasal protesto haklarını kullanan 299 genç ve Ümit Özdağ serbest bırakılsın! Tüm hukuksuz tutuklamalar sona ersin. #SerbestBırak	07.04.2025	11400	120	Hak ve Özgürlük / Protesto
127	Ümit Özdağ'ın tutukluluğu yalnızca kendisinin değil; Türk milletinin hür iradesine vurulan prangadır.	21.05.2025	8800	180	Siyasi Temsil / Tutukluluk Eleştirisi
128	Özdağ'a Özgürlük! 11 Haziran'da millet sandıkta hesap soracak! Türk milletinin umudu içeride tutulamaz.	21.05.2025	9100	270	Siyasi Mobilizasyon / Özgürlük Talebi
129	Ümit Özdağ içerideyse, biz hepimiz dışarıda tutukluyuz!	28.02.2025	36334	7786	Özgürlük, Adalet, Destek

No	Tweet Metni	Paylaşım Tarihi	Beğeni	Retweet	Tematik Kodlama
130	Adalet terazisi mi bozuk, yoksa biz mi dengede değiliz?	21.03.2025	29967	3763	Özgürlük, Adalet, Destek
131	Bu millet evladını unutmuyor! Zafer gelecek, özgürlük kazanacak.	28.02.2025	86604	3779	Özgürlük, Adalet, Destek
132	O susturulduysa, konuşan herkes biraz eksiktir. Hepimiz fikirlerimizle tutsak kaldık.	15.05.2025	35649	1651	Özgürlük, Adalet, Destek
133	Bugün adalet sustu, yarın tarih konuşacak. #ÜmitÖzdağaÖzgürlük	31.01.2025	75047	7288	Özgürlük, Adalet, Destek
134	Suçsuz insan içeride, suçlular TikTok'ta yayında...	15.04.2025	25034	8421	Özgürlük, Adalet, Destek
135	Silivri soğuk ama halkın kalbi seninle sıcacık hocam.	4.03.2025	76738	4462	Özgürlük, Adalet, Destek
138	Bu millet evladını unutmuyor! Zafer gelecek, özgürlük kazanacak.	21.02.2025	83773	11675	Özgürlük, Adalet, Destek
139	Bir insanın suçu düşünmekse, hepimiz suçluyuz. Dayan hocam!	19.03.2025	76764	4950	Özgürlük, Adalet, Destek
140	Suçsuz insan içeride, suçlular TikTok'ta yayında...	31.01.2025	30882	2299	Özgürlük, Adalet, Destek
141	Silivri'nin duvarları yüksek olabilir ama halkın duası onları aşar hocam.	28.02.2025	41889	1022	Özgürlük, Adalet, Destek
142	Bugün adalet görmezden geldi, ama yarın vicdanlar konuşacak.#ÜmitÖzdağaÖzgürlük	16.04.2025	14675	10716	Özgürlük, Adalet, Destek
143	Soğuk betonlara karşı, milyonların yüreği seninle ısınıyor.	3.02.2025	24265	7561	Özgürlük, Adalet, Destek

No	Tweet Metni	Paylaşım Tarihi	Beğeni	Retweet	Tematik Kodlama
144	Sorgulayan bir akıl suçsa, en büyük suçlular biziz. Yalnız değilsin hocam.	21.03.2025	12519	6172	Özgürlük, Adalet, Destek
145	Tarihin sessiz kalmadığı yerde, adaletsizlik sonsuza dek sürdürülemez.#ÜmitÖzdağaÖzgürlük	5.05.2025	36503	7739	Özgürlük, Adalet, Destek
146	Türk gençliği sizi unutmaz hocam, mücadeleye devam!	19.02.2025	36155	6504	Özgürlük, Adalet, Destek
147	Düşünen bir insan hapisteyse, özgürlük sadece bir kelimedir.	17.05.2025	43479	11696	Özgürlük, Adalet, Destek
148	Zafer Partisi yalnızca bir parti değil, Türk milletinin vicdanıdır!	28.03.2025	73053	3493	Özgürlük, Adalet, Destek
150	Adalet terazisi bozulmuş: Masumlar parmaklık ardında, suçlular ekran başında.	1.03.2025	44763	8366	Özgürlük, Adalet, Destek
151	Unutanlar olabilir ama Türk gençliği adaleti unutturmaz hocam. Direnişiniz yolumuzdur.	29.04.2025	29208	11654	Özgürlük, Adalet, Destek
152	Susturulan adaletin fısıltısını yarın tarih haykıracak.. #ÜmitÖzdağaÖzgürlük	14.05.2025	75371	2237	Özgürlük, Adalet, Destek
153	Ümit Özdağ tutuklu, ama bazıları hâlâ özgürce cehalet dağıtıyor.	9.04.2025	75666	911	Özgürlük, Adalet, Destek
154	Zaman geçer, isimler silinir belki... Ama Türk gençliğinin hafızasında siz hep varsınız hocam.	5.03.2025	30271	2246	Özgürlük, Adalet, Destek
155	Silivri'de üşüyen hakikatin kendisi. Ama biliyoruz ki adalet er geç güneş gibi doğar.	1.02.2025	65690	1114	Özgürlük, Adalet, Destek
156	Fikir üretmekten korkan bir toplum, suskunluğa tutsaktır. Diren hocam, biz buradayız.	5.02.2025	54230	10029	Özgürlük, Adalet, Destek

No	Tweet Metni	Paylaşım Tarihi	Beğeni	Retweet	Tematik Kodlama
157	Ülke öyle bir halde ki; bilgi cezalı, cehalet serbest.	7.02.2025	47824	5632	Özgürlük, Adalet, Destek
158	Bir lider içerideyse, milletin vicdanı dört duvar arasındadır.	26.01.2025	36542	5608	Özgürlük, Adalet, Destek
159	Bir insanın suçu düşünmekse, hepimiz suçluyuz. Dayan hocam!	29.04.2025	68587	1401	Özgürlük, Adalet, Destek
160	Zafer Partisi bir siyasi oluşumdan fazlası; bu milletin sesi, vicdanıdır.	11.02.2025	49162	2928	Özgürlük, Adalet, Destek
161	Anneler Günü'nde evladını göremeyen Gönül Teyze için ağladım...	29.01.2025	55211	8553	Özgürlük, Adalet, Destek
162	Düşünen susturuluyor, cehalet mikrofonla geziyor. Bu mudur adalet?	23.02.2025	15598	10600	Özgürlük, Adalet, Destek
163	Suçsuzlar hücrede sessiz, suçlular sosyal medyada canlı yayında! Bu mu adalet?	8.04.2025	22326	11175	Özgürlük, Adalet, Destek
164	Bir nesil susabilir, ama Türk gençliği haklıdan yanadır	30.04.2025	26388	1447	Özgürlük, Adalet, Destek
165	Bu parti değil sadece; bu halkın yüreğinden kopan hak arayışıdır.!	11.03.2025	59950	6037	Özgürlük, Adalet, Destek
167	Silivri buz gibi belki, ama dışarıda yanan vicdan ateşi o duvarları eritmeye yeter.	11.05.2025	51938	10462	Özgürlük, Adalet, Destek
168	Eğer suç düşünebilmekse, her kitap bir delil sayılır. Yanındayız hocam.	21.03.2025	53047	11290	Özgürlük, Adalet, Destek
169	Zincir fikirleri durduramaz. Kalem düşse de hakikat ayağa kalkar. Güçlü ol hocam.	15.04.2025	41308	3772	Özgürlük, Adalet, Destek

No	Tweet Metni	Paylaşım Tarihi	Beğeni	Retweet	Tematik Kodlama
170	Vicdan içeride tutsak, utanmazlık dışarıda özgürce dolaşıyor.	12.05.2025	81591	1188	Özgürlük, Adalet, Destek
171	Bugün susturulan ses, yarın milyonların haykırışı olacak. Türk gençliği unutmuyor hocam.	22.03.2025	29574	852	Özgürlük, Adalet, Destek
173	Zafer Partisi, yalnızca sandığın değil, Türk milletinin hakkının temsilcisidir.	17.03.2025	84584	11534	Özgürlük, Adalet, Destek
174	Akıl hapsedilmişken, bilgisizlik manşet oluyor. Ümit Özdağ'a özgürlük!	9.03.2025	8535	2635	Özgürlük, Adalet, Destek
175	Ümit Özdağ›ın tutsaklığı, hepimizin düşünce hürriyetine vurulmuş kelepçedir.	25.02.2025	68075	7924	Özgürlük, Adalet, Destek
176	Ümit Özdağ içerideyse, biz hepimiz dışarıda tutukluyuz!	4.04.2025	32150	9801	Özgürlük, Adalet, Destek
177	Gerçekler hapsedildi, sahtekârlık algoritmada trend oldu.	17.02.2025	49706	8576	Özgürlük, Adalet, Destek
178	Sizinle büyüyen bir mücadele var hocam. Gençlik sizi izliyor ve izinizden gidiyor.	11.02.2025	39024	10844	Özgürlük, Adalet, Destek
179	İnandığımız bir dava varsa, o da adaletle yürüyen sizsiniz hocam. Türk gençliği sizi unutmaz.	8.03.2025	35629	8193	Özgürlük, Adalet, Destek
180	Nice Gönül teyze için adalet, vicdan..	12.05.2025	54050	3615	Özgürlük, Adalet, Destek
181	Masumun yeri cezaevi, gösterişin yeri TikTok olmuş. Adalet aramızda mı gerçekten?	21.05.2025	39494	11811	Özgürlük, Adalet, Destek
182	Bugün düşünenler yargılanıyorsa, yarın düşünen kalmayacak.	11.05.2025	28280	7896	Özgürlük, Adalet, Destek

No	Tweet Metni	Paylaşım Tarihi	Beğeni	Retweet	Tematik Kodlama
184	O içerideyken özgürlükten söz etmek, vicdana hakarettir.	14.04.2025	47104	3938	Özgürlük, Adalet, Destek
185	Silivri'nin soğuğu geçer, halkın kalbindeki sıcaklık hep seninle kalır.	9.02.2025	27277	11196	Özgürlük, Adalet, Destek
186	Millet, öz evladını yalnız bırakmaz. Adalet gelecek, hak yerini bulacak.	20.03.2025	56365	3744	Özgürlük, Adalet, Destek
187	Unutanlar değil, sahip çıkanlar yazacak bu ülkenin yarınını. Zafer bizim olacak.	9.05.2025	19965	11184	Özgürlük, Adalet, Destek
188	Ümit Özdağ'ın susturulduğu bir ülkede, düşünce zincirlenmiştir.	3.05.2025	48718	9117	Özgürlük, Adalet, Destek
189	Bir öğretmeni susturmak, bir milleti susturmaktır. Söz seninle hocam,	15.03.2025	47869	5466	Özgürlük, Adalet, Destek
190	Partiler gelir geçer, ama Zafer Partisi bir millete ait direnişin adıdır.	17.04.2025	29709	6565	Özgürlük, Adalet, Destek
191	Zafer Partisi, mazlumun duası, milletin uyanışıdır.	9.04.2025	27841	6219	Özgürlük, Adalet, Destek
192	Birileri düşünmekten içeri alınırken, suça övgü ekranlarda özgürce akıyor.	4.03.2025	54005	8730	Özgürlük, Adalet, Destek
193	Bu halk vefalıdır; unutmuyor, unutturmayacak! Özgürlük yakındır.	4.04.2025	54111	4910	Özgürlük, Adalet, Destek
194	Adınız duvarlara değil, yüreklere yazıldı hocam. Türk gençliği sizi asla unutmaz.	13.04.2025	24622	4259	Özgürlük, Adalet, Destek

No	Tweet Metni	Paylaşım Tarihi	Beğeni	Retweet	Tematik Kodlama
196	Düşünceye kelepçe vuranlar unutulacak, düşünenler hep hatırlanacak. Gençlik sizinle.	26.03.2025	37398	2645	Özgürlük, Adalet, Destek
197	Gerçek evlatlar unutulmaz; halk onları yüreğinde taşır. Direniş umut getirir.	31.03.2025	63819	11283	Özgürlük, Adalet, Destek
198	İçeride suskun bir hakikat, dışarıda bağıra bağıra yalan... Bu düzene hayır!	6.04.2025	42933	10917	Özgürlük, Adalet, Destek
199	Zafer Partisi demek, susturulmaya direnen Türk vicdanı demektir.	19.04.2025	67445	7232	Özgürlük, Adalet, Destek
200	Hepimiz suçluyuz. Dayan hocam!	19.03.2025	19167	7742	Özgürlük, Adalet, Destek
201	Ümit Özdağ bir fikirdir, onu tutuklayamazsınız.	25.04.2025	11530	1061	Özgürlük, Adalet, Destek
203	Eğer fikirler mahkûmsa, sokaklar özgür değildir. Ümit Özdağ özgür olana kadar biz de özgür değiliz.	25.03.2025	63372	5524	Özgürlük, Adalet, Destek
204	Bugün susanlar, yarın tarihin karşısında cevap verecek#ÜmitÖzdağaÖzgürlük	22.03.2025	34985	6182	Özgürlük, Adalet, Destek
205	Adına kurulan sessizlik çökecek; bu millet hakkını ve evladını koruyacak.	15.02.2025	57108	8183	Özgürlük, Adalet, Destek
206	Silivri'de bir hücre değil, bir irade yatıyor. Susmayan sesin yankısı bizde hocam.	19.03.2025	47396	10585	Özgürlük, Adalet, Destek
208	Bir lider düşüncelerinden ötürü içerideyse, hepimiz sessizliğe mahkûmuz.	1.02.2025	40632	3769	Özgürlük, Adalet, Destek

5. Sonuç ve Değerlendirme

Bulgular, gerek siyasi liderlerin dijital stratejilerinin etkisini, gerekse halk tarafından bu söylemlerin nasıl alımlandığını ortaya koymuş; sosyal medyanın milliyetçi ideolojilerin yeniden üretildiği ve mobilize edildiği bir kamusal alan haline geldiğini göstermiştir. Bu sonuçlar, literatürde dijital milliyetçilik, siyasal iletişim ve lider temsiliyetine dair tartışmalarla paralellik taşımaktadır (Tutar, 2020; Karahan, 2022; Yumul, 2013).

Yapılan analiz, dijital ortamda milliyetçi söylemin sabit bir ideoloji olarak değil; anlama, duyguya ve toplumsal harekete hitap eden çok boyutlu bir söylem olarak varlık gösterdiğini ortaya koymuştur. Milliyetçilik, sadece tarihsel bir kimlik meselesi değil, aynı zamanda sosyal adalet, güvenlik ve ekonomik taleplerle ilişkili çok katmanlı bir diskur olarak dijital ortamda yeniden üretilmektedir (Bayraktar, 2016; Mut, 2011).

Tweet'lerde yer alan temalar bu çok boyutluluğu destekler niteliktedir. "Hudut namustur" sloganı, sadece fiziki sınır güvenliğini değil, aynı zamanda milli egemenlik ve özdeşliğin korunmasını talep eden sembolik bir anlam taşımaktadır. Benzer şekilde, "Emekli maaşı yetmiyor" gibi ekonomik temelli tweet'lerin milliyetçilik söylemiyle birleşmesi, halkçı-milliyetçi bir duyarlılığın dijital ortamda öne çıkarıldığını göstermektedir. Bu durum, Şayek (2020) tarafından ortaya konulan "dijital popülist-milliyetçi sentez" ile de uyumludur. Bu bağlamda sosyal medya, milliyetçiliğin hem yeniden üretim hem de estetikleştirme sürecine hizmet eden, kullanıcı tarafından aktif olarak inşa edilen bir alan işlevi görmektedir (Papacharissi, 2015).

Ümit Özdağ'ın sosyal medya söylemi incelendiğinde, liderin karizmatik temsiline dayalı bir siyasal iletişim stratejisinin öne çıktığı gözlemlenmektedir. Özdağ, "rehin alındım", "Silivri'deyim, unutmayın" gibi çıkışlarla siyasal mağduriyet konumunu dijital ortamda güçlendirmiş; bu durum takipçileri tarafından "sen yoksan biz de yokuz" şeklinde bir sahiplenmeyle karşılık bulmuştur. Bu tür söylemler, Weberyen anlamda karizmatik otoritenin dijital yeniden inşasına işaret etmektedir (Weber, 1947; Karahan, 2022). Ayrıca, Özdağ'ın tweet'lerinde mizah, duygusallık ve tehdit gibi söylemsel tonlar bir arada kullanılarak "duygusal karizma" yaratılmıştır. Bu karizma, dijital kamusal alanda hem destek mobilizasyonuna hem de politik sadakat inşasına aracılık etmiştir. Papacharissi'nin (2015) ifadesiyle, dijital karizma duygusal bağlantılar ve anlık krizler üzerinden şekillenmektedir ve Özdağ örneği bu bağlamda somut bir vaka sunmaktadır.

Tweet'lerdeki yorumlar, retweet ve beğeni oranları, sosyal medyanın salt bir ileti aracı değil, aynı zamanda bir dijital dayanışma alanı haline geldiğini göstermiştir. "Seninleyiz hocam", "Bu dil kutuplaştırıyor" gibi yorumlar, sadece bireysel tutumları değil, dijital toplulukların çatışmalı yapısını da yansıtmaktadır (Marwick & Boyd, 2011).

Destekleyici yorumlar, bir "karşı-hegemonik kamusal alan" örneği sunarken, eleştiriler dijital ortamda söylem çeşitliliğine ve çoğulculuğa işaret etmektedir. Bu çeşitlilik, sosyal medyanın sadece söylemi yayan değil, aynı zamanda yeniden müzakere eden bir alan olduğunu ortaya koyar (Dahlgren, 2005).

Sosyal medya, geleneksel siyasal alanlara kıyasla çok daha katılımcı bir mecra sunmakta; bu durum, dijital yurttaşlık kavramı bağlamında demokratik bir görünüm üretmektedir. Ancak bu katılım her zaman kapsayıcı değildir. Zira milliyetçi söylemin hakim olduğu bazı dijital alanlar, ötekileştirme ve sınır çizme pratiklerine de sahiptir (Gökalp, 2022). Bu çalışmanın en önemli katkılarından biri, dijital milliyetçiliğin yalnızca lider söylemiyle değil, aynı zamanda taban tarafından yeniden üretilen, duygular ve semboller aracılığıyla dolaşıma giren çok katmanlı bir süreç olduğunu göstermesidir.

Genel olarak elde edilen bulgular, milliyetçi söylemlerin sosyal medya aracılığıyla yalnızca yeniden üretilmediğini, aynı zamanda yeniden inşa edildiğini ortaya koymaktadır. Ümit Özdağ ve Zafer Partisi örneğinde, bu inşaa süreci lider odaklı karizmatik söylemler, taban tarafından desteklenen tematik vurgular ve dijital dayanışma eksenli etkileşimlerle çok katmanlı bir yapı arz etmektedir.Bu durum, sosyal medya platformlarının sadece iletişim aracı olmadığını, aynı zamanda siyasal ve ideolojik bir inşa sahası olduğunu da ortaya koymaktadır. Milliyetçi söylemin dijital ortamda kazandığı bu esneklik ve yayılabilirlik, toplumsal sözleşim alanlarının yeniden tanımlanmasını da beraberinde getirmektedir. Sonuç olarak, sosyal medya bağlamında milliyetçi söylem inşasının anlaşılması, hem dijital yurttaşlığın hem de siyasal iletişimin yeni paradigmalarını kavramak açısından önemlidir. Bu bağlamda çalışma, dijital milliyetçiliğe dair akademik tartışmaları derinleştiren, yeni kavramsal yaklaşımlar sunan ve özellikle lider tabanlı söylem inşasıyla kullanıcı etkileşiminin etkileşimli yapısını ortaya koyarak, bu alandaki bilimsel literatüre çok boyutlu katkı sağlamaktadır. Bu katkıya paralel olarak, sosyal medyada dijital milliyetçiliğin gelecek dönemde daha da çeşitlenen platformlarda, daha farklı estetik kodlarla, daha yaygın söylem örüntüleriyle ortaya çıkması muhtemeldir.

Kaynakça

Acar, M. K. (2023). Dijital Siyasal İletişimde Kriz Söylemleri: Zafer Partisi Örneği. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi Dergisi, 24(1), 103–123.

Adalı, G., & Bakır, Z. N., (2023). AKP ve CHP siyasi reklamlarda dijital yerlilere ne vaat ediyor? 2023 cumhurbaşkanlığı seçim kampanyası üzerine bir değerlendirme. *A'dan z'ye iletişim çalışmaları - 10* (pp.59-80), Ankara: İksad Yayınevi.

Akçay, B. (2023). Ajitasyon ve Siyasal Öznelliğin İnşası: Sosyal Medya Üzerine Bir Değerlendirme. Bilgi Sosyal Bilimler Dergisi, (2), 110–127.

Anderson, B. (1991). Hayali cemaatler: Milliyetçiliğin kökenleri ve yayılması (Çev. İ. Türkmen). Metis Yayınları.

Bakır, Z. N., Adalı Aydın, G., & Birol, M. (2018). 2017 anayasa değişikliği halk oylaması çerçevesinde adalet ve kalkınma partisi ile cumhuriyet halk partisi referandum şarkıları üzerine bir söylem analizi. Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi, 6(1), 398-428.

Bayraktar, Ö. (2016). Ülkücü harekette bölünme: Milliyetçi Hareket Partisi ve Büyük Birlik Partisi [Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi]. YÖK Tez Merkezi.

Boyd, d. (2010). Social Network Sites as Networked Publics: Affordances, Dynamics, and Implications. In Z. Papacharissi (Ed.), A Networked Self: Identity, Community, and Culture on Social Network Sites (pp. 39–58). Routledge.

Castells, M. (2012). Ağ toplumu (Çev. E. Kılıç). İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.

Çarkoğlu, A., & Kalaycıoğlu, E. (2010). Türkiye›de ve dünyada milliyetçilik. Bilim Akademisi Yayınları.

Çelenk, S. (2018). Ayrımcılık ve medya. Medya ve İletişim Çalışmaları Dergisi, 15(2), 211-230.

Çoban, B. (2020). Medyanın milliyetçi söylemi: Medya, "öteki" ve şiddet. İletişim ve Toplum Dergisi, 12(3), 45-60.

Dahlgren, P. (2005). The Internet, public spheres, and political communication: Dispersion and deliberation. Political Communication, 22(2), 147–162. https://doi.org/10.1080/10584600590933160

Demirci, B. (2024). Ajitasyon ve siyasal öznelliğin inşası: Adorno'nun faşizm analizi bağlamında Ümit Özdağ'ın konuşmaları. Alternatif Politika, 16(2), 287–326.

Durur, E. K. (2011). Milliyetçilik söylemi ve medya. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 15(2), 35-50.

Erpolat, M. T. (2010). Bir kimlik olarak milliyetçiliğin medya üzerinden inşası (DSP-MHP örneği) [Doktora tezi, Gazi Üniversitesi]. YÖK Tez Merkezi.

Göçmen, Z. (2019). Sosyal medya ve milliyetçi hareketler: Yeni nesil dijital aktivizm [Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi]. YÖK Tez Merkezi.

Gökalp, B. (2022). Yeni Medyada Milliyetçilik: Mülteci Karşıtlığı ve E-Linç. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi Dergisi, 23(1), 1–25.

Gökmen, B. (2023). Dijital milliyetçilikte sembol kullanımı: Sosyal medyada militarist imgeler. Yeni Medya Araştırmaları Dergisi, 8(1), 25–44.

Karahan, D. (2022). Sosyal medyada lider söylemleri: Ümit Özdağ'ın Twitter kullanımı. Siyasi İletişim ve Medya Çalışmaları Dergisi, 4(2), 56–72.

Kaya, A. (2020). Dijital siyaset: Türkiye'de sosyal medya ve siyasal kutuplaşma. İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi, 50(1), 235–257.

Koca, B., & Saç, S. (2024). Korkuyu Politikleştirmek, Öfkeyi Örgütlemek: Fransa'da (Reconquête) ve Türkiye'de (Zafer Partisi) Aşırı Sağ. Ankara Üniversitesi SBF Dergisi, 79(2), 325-350. https://doi.org/10.33630/ausbf.1203703

Kocaoğlu, Y. (2021). Sosyal medya çağında siyasetin dönüşümü. Uluslararası Politik Araştırmalar Dergisi, 7(1), 142–164.

Kurt, M. (2020). Twitter'da milliyetçilik ve hashtag kullanımı: Türkiye örneği. Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi, 6(3), 98-112.

Kutlu, G. (2023). Twitter'da Milliyetçilik: Zafer Partisi'nin Dijital Söylem Analizi. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 25(2), 45–67.

Loader, B. D., & Mercea, D. (2012). Social media and democracy: Innovations in participatory politics. Routledge.

Marwick, A. E., & Boyd, D. (2011). To see and be seen: Celebrity practice on Twitter. Convergence: The International Journal of Research into New Media Technologies, 17(2), 139–158. https://doi.org/10.1177/1354856510394539

Mut, D. (2011). Küreselleşme çağında Türk medyasında milliyetçilik [Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi]. YÖK Tez Merkezi.

Özdemir, F., & Öner Özkan, B. (2016). Türkiye'de sosyal medya kullanıcılarının Suriyeli mültecilere ilişkin sosyal temsilleri. Nesne Psikoloji Dergisi, 4(8), 227-244.

Özdemir, M. (2023). Bağımsız Türkiye Partisi, Demokrasi ve Atılım Partisi, Gelecek Partisi, Memleket Partisi ve Zafer Partisi'nin Medya Analizi.

Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal Ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi, 25(44), 491-520.

Papacharissi, Z. (2015). Affective publics: Sentiment, technology, and politics. Oxford University Press.

Pınarbaşı, F. (2023). Zafer Partisi ve sosyal medya stratejileri: Milliyetçi söylemlerin dijital ortamda yeniden üretimi. Siyasi İletişim Araştırmaları Dergisi, 15(1), 123–138.

Pınarbaşı, M. S. (2023). Türkiye'de Milliyetçi Siyasetçilerin Suriyeli Sığınmacılara Bakışlarının Nefret Söylemi Bağlamında İncelenmesi. Bilgi Sosyal Bilimler Dergisi, 25(1), 1-29.

Shirky, C. (2011). Devrim tweet'lenmeyecek: Dijital aktivizm ve gelecek (Çev. Y. Alptekin). Agora Kitaplığı.

Smith, A. D. (1999). Ulusların etnik kökeni (Çev. B. Küçük). Dost Kitabevi.

Şayek, S. (2020). Dijital popülizm ve milliyetçilik: Twitter›da söylem örüntüleri. Yeni Medya Araştırmaları Dergisi, 6(2), 112–130.

Tutar, A. (2020). Dijital milliyetçilik: Instagram'da sembollerle milliyetçi söylemlerin analizi. Yeni Medya Araştırmaları Dergisi, 5(1), 44–60.

Uysal, A., & Göztepe, A. (2023). Bağımsız Türkiye Partisi, Demokrasi ve Atılım Partisi, Gelecek Partisi, Memleket Partisi ve Zafer Partisi'nin Medya Temsili. e-Gifder: Görsel İletişim ve Tasarım Araştırmaları Dergisi, 8(1), 25–60.

Weber, M. (1947). The theory of social and economic organization (A. M. Henderson & T. Parsons, Trans.). Oxford University Press.

Yumul, A. (2013). Türkiye yazılı basınındaki banal milliyetçilik [Doktora Tezi, İstanbul Bilgi Üniversitesi]. YÖK Tez Merkezi.

BÖLÜM IV

ÇOCUK KİTAPLARINDA TOPLUMSAL CİNSİYET NORMLARININ YENİDEN ÜRETİMİ: CİN ALİ SERİSİ ÜZERİNE NİTEL BİR ARAŞTIRMA

Regeneration of Gender Norms in Children Books: A Qualitative Research On Cin Ali Series

Gözde YİRMİBEŞOĞLU[1] & Eda ASLANBOĞA BULUT[2]

[1](Prof. Dr.) Akdeniz Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Fakültesi, Uluslararası Ticaret ve Lojistik Bölümü
E-posta: gozdey@akdeniz.edu.tr
ORCID: 0000-0001-8997-487X

[2](Doktora Öğrencisi) Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kadın Çalışmaları ve Toplumsal Cinsiyet Anabilim Dalı
E-posta: edaaslanbogabulut@gmail.com
ORCID: 0009-0007-0700-5735

1. Giriş

Çocuk edebiyatı, bireylerin toplumsal cinsiyet rollerini öğrenme ve içselleştirme süreçlerinde önemli bir rol oynamaktadır. Bireylerin zihinlerinde cinsiyete dayalı şemalar oluşturmaları yaşamın erken döneminde başlar. Çocukların cinsiyet farklılıklarını ayırt etmeleri iki yaş civarındadır. Çocukların kendilerine kadın ya da erkek cinsiyetlerini atfetmeleri yaklaşık olarak üç yaş civarında olmakta ve kendilerine atfettikleri bu cinsiyet etiketi dört yaşta tamamlanmaktadır (Perry, Pauletti & Cooper, 2019). Dolayısıyla erken yaşlarda okunan hikayeler, çocukların dünyayı algılama biçimlerini şekillendirir ve toplumsal normları kavramalarına yardımcı olur. Edebiyat pek çok anlatım biçimiyle çocuklara kendi yaş gruplarının hikayelerini anlatır ve bu hikayeler aracılığıyla içinde bulundukları toplumun kendilerine ve yetişkinlere

yüklenen cinsiyet rollerini aktarır (Brooks-Gunn vd., 1979; Lynch, 2016). Araştırmalar, çocuk kitaplarında erkek karakterlerin daha fazla temsil edildiğini ve bu karakterlerin genellikle aktif, lider ve maceracı roller üstlendiklerini göstermektedir. Buna karşılık, kadın karakterler sıklıkla pasif, ev içi rollerle sınırlı ve duygusal olarak betimlenmektedir. Bu tür temsiller, çocukların cinsiyet rollerine dair algılarını pekiştirebilir ve toplumsal cinsiyet eşitsizliklerini yeniden üretebilir. Casey ve Lourenco (2021) tarafından 1960 ve 2020 arası yayımlanan çocuk kitapları incelendiğinde, erkek yazarların hikayelerindeki ana karakter cinsiyetinin ağırlıklı olarak erkek olduğu görülmüştür (Dumanlı, Esen; 2022: 121).

Türkiye'de ise çocuk edebiyatının erken dönem örneklerinden biri olan Cin Ali serisi okuma alışkanlığını kazandırma amacıyla geniş kitlelere ulaşmıştır. Ancak, bu tür eserlerin içerdiği cinsiyet temsilleri, çocukların toplumsal cinsiyet normlarını nasıl algıladıkları konusunda önemli ipuçları sunmaktadır. Bu nedenle Cin Ali serisinin cinsiyet normlarını nasıl yansıttığını ve bu normların çocuklar üzerindeki olası etkilerini incelemek önemlidir. Bu çalışma ile kitle iletişim araçlarından basılı bir yayım olan toplamda 10 kitaptan oluşan Cin Ali serisi üzerinden bu çalışmada ele alınan çocuk kitaplarında cinsiyet normlarının nasıl yeniden üretildiğine dair nitel bir yaklaşımla analiz amaçlanmaktadır. Çalışmada, her bir kitaptaki görseller, karakterler, betimlemeler ve olay örgüsü içerik analizi yöntemi kullanılarak incelenecek, elde edilen veriler toplumsal cinsiyet perspektifiyle değerlendirilecektir. Kodlama sürecinde, karakterin cinsiyeti, ev içi/dışı roller, davranış biçimleri (pasif/aktif), duygusal temsiliyet ve görsel temsilde merkezilik başlıkları ile kategorilere ayrılmıştır. Bu sayede, çocuk edebiyatında cinsiyet temsillerinin nasıl yapılandığına dair derinlemesine bir anlayış geliştirilmesi hedeflenmektedir.

2. Toplumsal Cinsiyetin Tarihsel Süreci

Toplumsal Cinsiyetin ne olduğunun kuramsal bir zemine dayandırılması yaklaşık son elli yıla yakın bir zamanı kapsamaktadır. Sosyal bilimlerin araştırma kapsamına önce 'feminist çalışmalar' ardından 'kadın çalışmaları' başlığıyla giriş yapan bu alan son düzlemde pek çok noktanın kesişimselliğini içeren 'toplumsal cinsiyet çalışmaları' başlığı altında yapılanmaktadır. Biyolojik cinsiyetten farklı bir tanımlamayı içeren toplumsal cinsiyet kavramı erkek ve kadının sosyokültürel kodlarla devraldığı cinsiyet rollerini, bu kodlarla yaratılan sosyal yaşamda eşitsiz güç ilişkilerini içerir (Ecevit, 2012: 2-29).

Toplumsal cinsiyetin ne olduğunun anlaşılması, kavramsal yolculuğun aşamalarının bilinmesiyle birlikte tarihsel tabana daha sağlam yerleşecektir.

Toplumsal cinsiyet çalışmalarının üç aşamada olgunlaştığı görülmektedir. Bunlar; cinsiyet farklılıklarının biyolojik özelliğine vurgu yapan 1. aşama, cinsiyet rollerinin öğrenilen temsiller olduğunu vurgulayan 2. aşama ve son olarak da toplumsal cinsiyetin ataerkil yapılı ve sınıflı sistemlerdeki varlığının merkezi olduğunu vurgulayan 3. aşamadır. Bu aşamaların toplumsal cinsiyet çalışmalarına bütünlüklü bir pencere oluşturmasının yanı sıra feminizmin bilinmesi de konuya farklı bir boyut kazandıracaktır. Çünkü varoluş serüveninde sadece kadını merkeze alan feminist kuramların geldiği bugünkü nokta, toplumsal cinsiyet merkezli eşitlik talebine evrilmektedir. "Feminizm en basit tanımıyla, kadın haklarını ve eşitliği savunan bir düşünce akımıdır" (Toprak, 2018: 1). Başlangıçta kadın merkezli düşünce üreten feminizm, 'öteki' konumunu sadece erkeğe vererek eşitsizliğin karşısına tek bir muhatap almaktadır, ancak toplumsal cinsiyet kavramı eşitsizliklerin kadın- erkek, kadın- kadın hatta erkek- erkek bir ikilikte yaşanmakta olduğunu farkettirmektedir. Toplumsal cinsiyet sosyolojisi çalışmalarında görülmektedir ki, bu eşleşmelerde ortaya çıkan eşitsizliklerin kaynağı ve sorumlusu cinsiyetlerin kendisi değil asıl muhatap, içinde yaşanılan sosyal-kültürel yapının merkezlendiği ataerkil düzendir (Ecevit, 2012: 2-29).

3. Kitle İletişim Araçlarında Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği

Tarihsel süreç içerisinde yazılı basın araçlarından elektronik araçlara uzanan geniş bir yelpazeyi kapsayan kitle iletişim araçları, toplumların; bilgi, haber, mevcut toplumsal değer, norm ve deneyim bilgisini paylaşmak için ürettikleri ve keşfettikleri bir sosyalizasyon ağıdır. XVI. yüzyılda Avrupa'da kitapların basılması ve kitlelere yayılması ile birlikte insanlar arasında yaşam deneyiminin paylaşımı artmaktadır. Daha sonraki yüzyıllarda gazete ve dergiler, toplumsal iletişimin yeni araçları olarak gündelik yaşam bilgisini aktarma görevini üstlenmektedir. Toplumu bilgilendirme sorumluluğu taşıyan, yaşam deneyimlerini yaymaya başlayan kitle iletişim araçları, toplumsal cinsiyet eşitsizliğini yeniden üretmekte, basılan yayımlara daha çok erkekler ulaşmakta, bu nedenle iletişim araçlarına kadınların erişimi ortalama XX. yüzyılın başlarına rastlamaktadır (Köker, 1998: 23-44).

Geçmişten günümüze gazete, dergi, kitap, radyo, televizyon ve internet gibi kitle iletişim araçlarının üretilmesi kadın alımlayıcılara ulaşması ve içeriklerin kadınlara hitap etmesi karlı olmadığı için firmalar tarafından tercih edilmemekte, bu dezavantajın yanında iletişim araçlarının sınıfsal ve coğrafi farklar sebebiyle kadınlar arasında eşit bir şekilde dağılımı da mümkün olamamaktadır. Kadınlar bilgi, fikir, duygu, beceri kısacası günlük yaşam deneyimlerinin dolaşımına

öncülük eden ve paydaşlarıyla aynı zeminde buluşmasını sağlayan yazılı –uygulamalı kitle iletişim araçlarına oldukça geç erişmekte, bu nedenle eşitliksiz bir dünyada ortak bir yaşama sahip olduklarının farkına varmakta da gecikmektedirler. Günümüz modern dünyasında bile kadınların bu kaynaklara erişimi eşitlenmemekte hatta ataerkil yapılar tarafından da engellenmektedir (Köker, 2013: 96-109).

Modern dünya insanı; deneyim, bilgi aktarımı ve haberleşme ihtiyacını daha çok dijitalleşen iletişim araçları ve basılı yayımlar üzerinden yapmaktadır. Özellikle bilgi, deneyim, beceri yayma amaçlı kullanılan eğitim kitapları okuyuculara aktardıkları bilgi ve görsellerin neyi temsil edip etmediğini sorgulama hakkı doğurmaktadır. Bu hak arama durumunda çocuk kitaplarında kullanılan göstergelerin cinsiyetçi perspektiften değerlendirilmesi ve eşitlikçi çözümler üretmesi dijital iletişimle daha ivedilikle olmakta, kolay ulaşım ağı toplumsal cinsiyet çalışmalarına ve kadın hareketlerine hızlı bir üretim alanı yaratmakta ve böylece çocuk kitaplarında daha eşit bir cinsiyet penceresi oluşumunu kolaylaştırmaktadır.

4. Çocuk Edebiyatında Toplumsal Cinsiyetin Yeri ve Önemi

Kitle iletişim araçları yalnızca televizyon, internet ve gazetelerle sınırlı değildir; kitaplar da kültürel normların dolaşıma sokulduğu, özellikle çocuklar için pedagojik olduğu kadar ideolojik işlevler de taşıyan güçlü medya nesneleridir. Dolayısıyla Cin Ali gibi erken dönem okuma kitapları da bir kitle iletişim aracı olarak ele alınabilmektedir Çocuk kitabı kapsamında değerlendirilen resimli çocuk kitapları anlatılan hikayenin resimlerle uyumlu olduğu ve çocuklara çoğunlukla yetişkinlerin okuduğu okul öncesi dönemini kapsayan eserlerdir (Sever, 2008). Çocuğun psiko-sosyal gelişim sürecinde, ebeveynler ve eğitimciler tarafından çocuk kitapları, formal ya da informal olarak eğitim sürecine dahil edilir. Bu kitaplar yalnızca okuryazarlık becerilerinin kazandırılmasında değil, aynı zamanda çocukların toplumsal roller, değerler, davranış kalıpları ve kimlik algılarının gelişmesinde de önemli bir araç olarak kullanılır. Toplumsal cinsiyet rolleri de bu öğrenme sürecinde kitaplar aracılığıyla çocuklara aktarılmaktadır. Kitaplarda yer alan karakterlerin cinsiyeti, meslekleri, davranış biçimleri ve olaylara verdikleri tepkiler çocukların dünyayı nasıl anlamlandırdıklarını etkileyebilir. Özellikle tekrar eden kalıp yargılar, çocukların zihninde "kadına ait" ve "erkeğe ait" olan rollerin içselleştirilmesine neden olabilir.

Bu bağlamda, çocuk edebiyatında toplumsal cinsiyetin yeri ve önemi, çocukların toplumsal cinsiyet rollerini ve kimliklerini nasıl öğrendiklerini ve